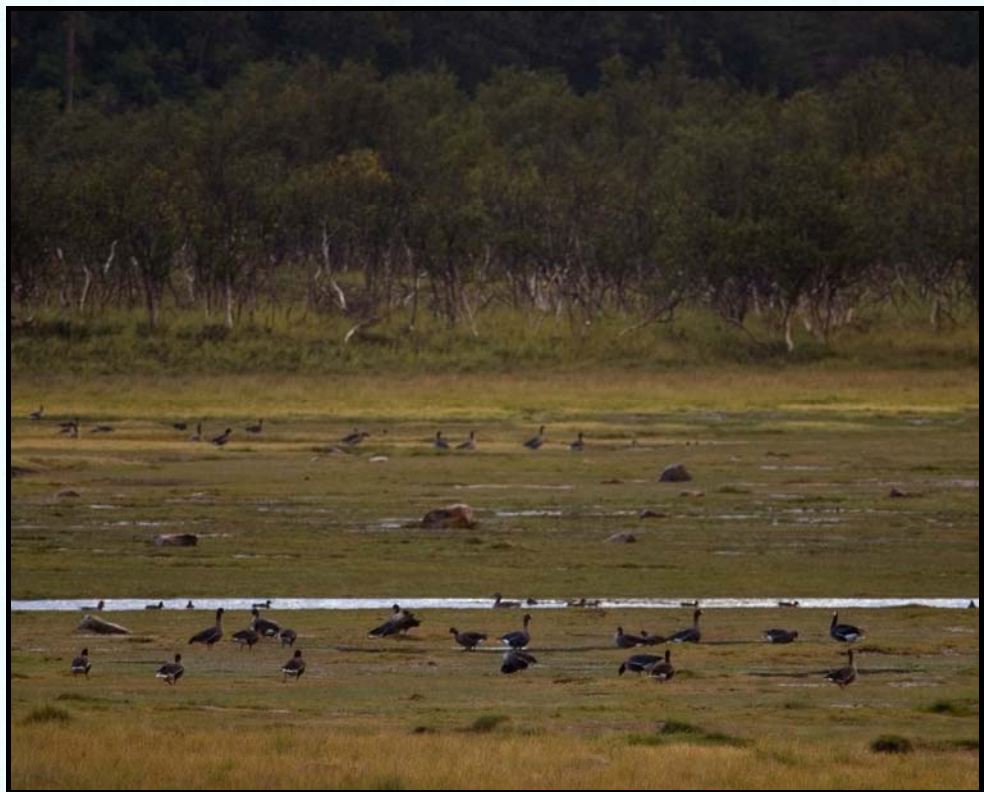


# Resultater fra overvåking av dverggås og sædgås i Norge i 2007



Ingar Jostein Øien & Tomas Aarvak

**Norsk Ornitologisk Forening**

© Norsk Ornitologisk Forening

E-post: [nof@birdlife.no](mailto:nof@birdlife.no)

**Rapport** til Direktoratet for naturforvaltning og Fylkesmannen i Finnmark, Miljøvernnavdelingen

**Publiseringstype:** Digitalt dokument (pdf)

Forsidebilde: Høstflokk av dverggås på Valdakmyra i august 2007 © Ingar Jostein Øien, 2007

**Tegninger:** © Andrej Koblik og Jari Kostet

**Redaktør:** Ingar J. Øien

**Anbefalt kildehenvisning:** Øien, I.J. & Aarvak, T. 2007. Overvåking av dverggås og sædgås i Norge i 2007. NOF rapport 6-2007. 16s.

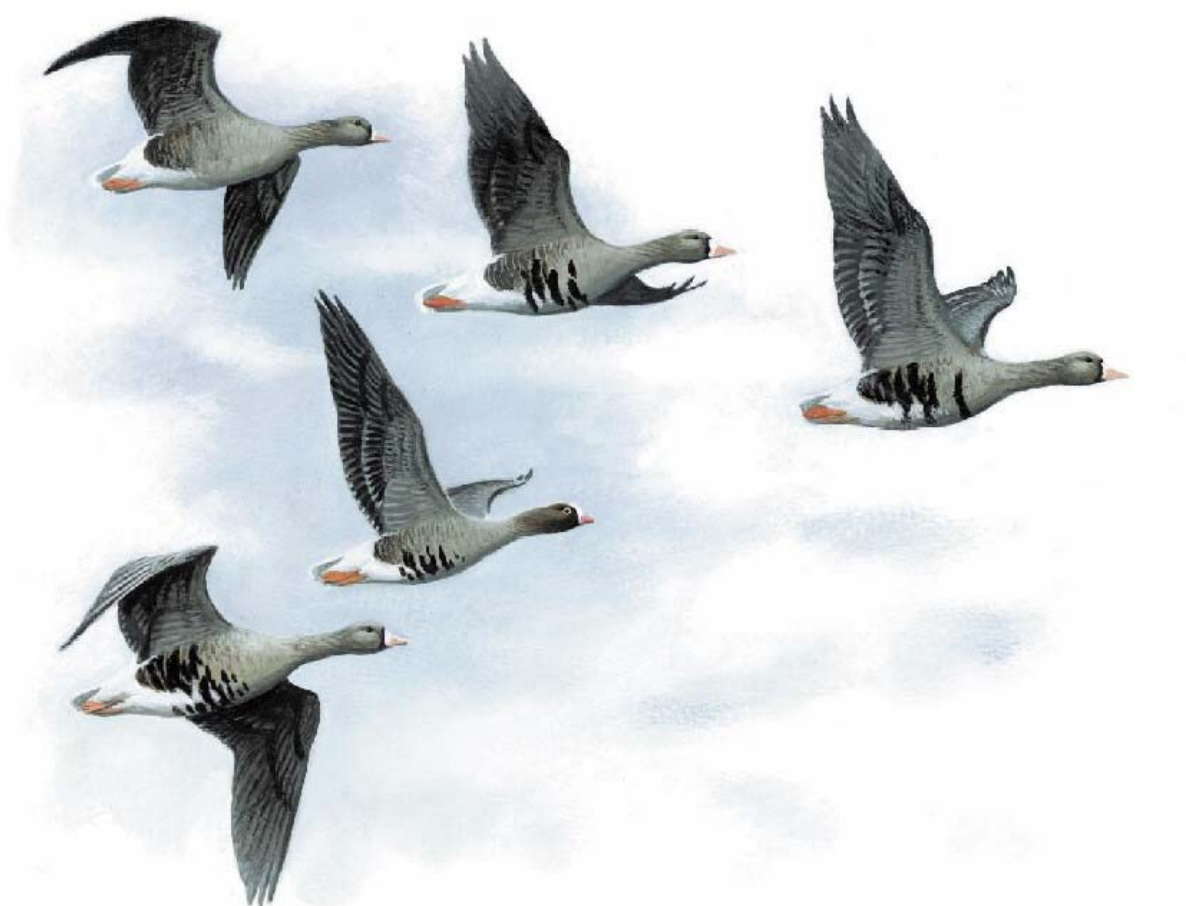
ISSN: 0805-4932

ISBN: 978-82-78-52087-1

## SAMMENDRAG

NOFs dverggåsprosjekt gjennomførte overvåking av dverggjess ved Valdakmyra i Porsanger i Finnmark også i 2007. Om våren rastet totalt 30 dverggjess fordelt på 12 par og 6 enslige fugler (to 2K, to 3K og to ad). Ingen dverggjess ble fanget til tross for aktive fangstforsøk. Fem dverggjess med fargeringer ble observert på våren og seks individer på høsten, til sammen seks individer. Om høsten rastet en flokk på 66 individer over en periode på to uker. Flokken besto av 9 voksne par med unger, minst 2 voksne par uten unger og 11 individer med usikker parstruktur (2K-3K fugler og enslige voksne).

Den årlige overvåkingen av rastende sædgjess på Valdakmyra ble i 2007 gjennomført fra 8. mai. Det største antall observerte sædgås var på 156 individer. Fire sædgjess med halsringer som ble merket på Valdak i hhv. 2003 og 2005 ble observert rastende. To registreringsrunder ble gjennomført i myteområdet i Bergebydalen i Varanger. Totalt ble det funnet 518 mytende sædgjess der i 2007.



## INNHOOLD

<b>SAMMENDRAG .....</b>	<b>2</b>
<b>1. RESULTATER FRA DVERGGÅSOVERVÅKINGEN .....</b>	<b>4</b>
1.1 VÅRRASTING .....	4
1.2 HØSTRASTING .....	6
1.3 FANGSTFORSØK .....	6
1.4 HEKKESUKSESS .....	6
1.5 FARGERINGAVLESNINGER .....	10
1.6 BEVARINGSTILTAK FOR DVERGGÅS .....	10
<b>2. RESULTATER FRA SÆDGÅSOVERVÅKINGEN .....</b>	<b>12</b>
2.1 TREKKFORLØP .....	12
2.2 RASTETID FOR HALSRINGMERKEDE SÆDGJESS .....	12
2.3 OBSERVASJONER AV HALSRINGMERKEDE SÆDGJESS .....	13
2.4 REGISTRERINGER AV MYTENDE SÆDGJESS .....	14
<b>3. TAKK .....</b>	<b>16</b>



## 1. RESULTATER FRA DVERGGÅSOVERVÅKINGEN

### 1.1 Vårrasting

Våren 2007 ankom de første to parene den 10. mai. Deretter økte antallet til 16 individer den 20. mai. Deretter avtok antallet (**figur 1**) fram til 26. mai da bare to individer ble sett. Deretter økte antallet igjen til 5 individer 29. mai, og avtok igjen mot slutten av overvåkingsperioden. Siste observasjon var 1. juni, da kun 1 individ var igjen på Valdakmyra (**figur 1**).

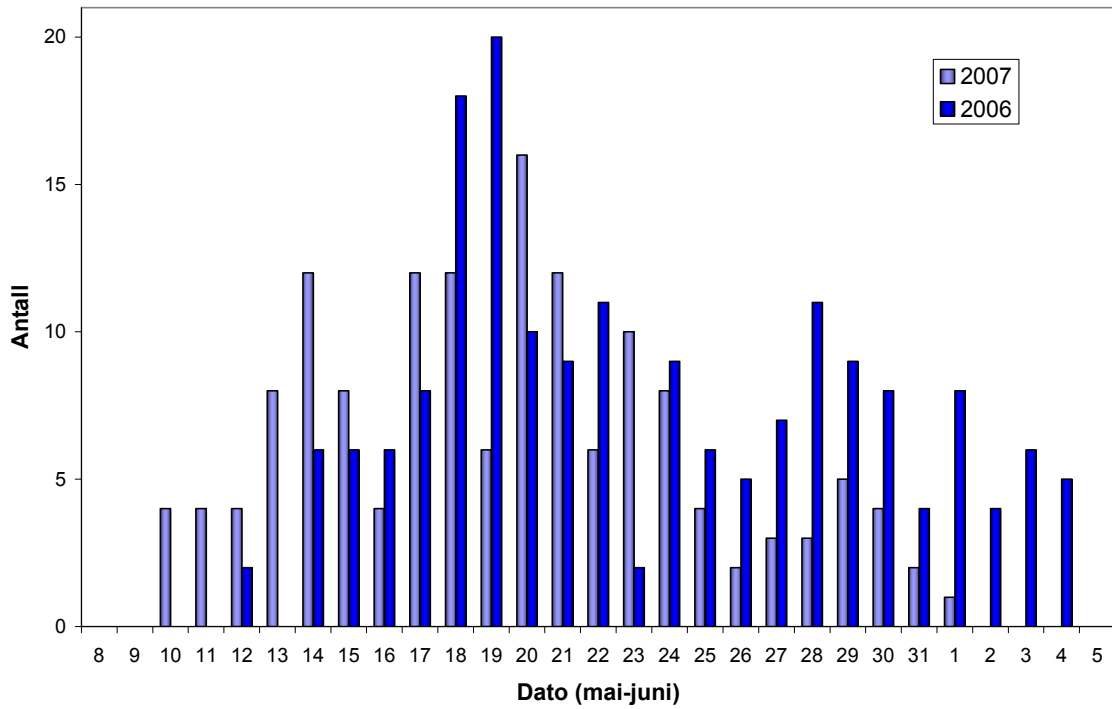
Totalantallet i 2007 ble på kun 30 individer fordelt på 12 voksne par og 6 enslige fugler (to 2K, to 3K og to ad (**tabell 1**). I tabell 1 presenteres fordelingen av voksne og unge fugler. Fem dverggjess som ble fanget og fargeringsmerket i 2000-2006 ble observert (se **tabell 4**, og **kapittel 1.3** og **1.5**).<sup>1</sup>

Totalantallet etter vårens overvåking av hekkebestanden endte opp på 30 individer — en tilbakegang på 30 % siden i fjor. En tilsvarende nedgang ble observert fra 2000 til 2001 etter en svært dårlig hekkesesong for de norske dverggjessene.

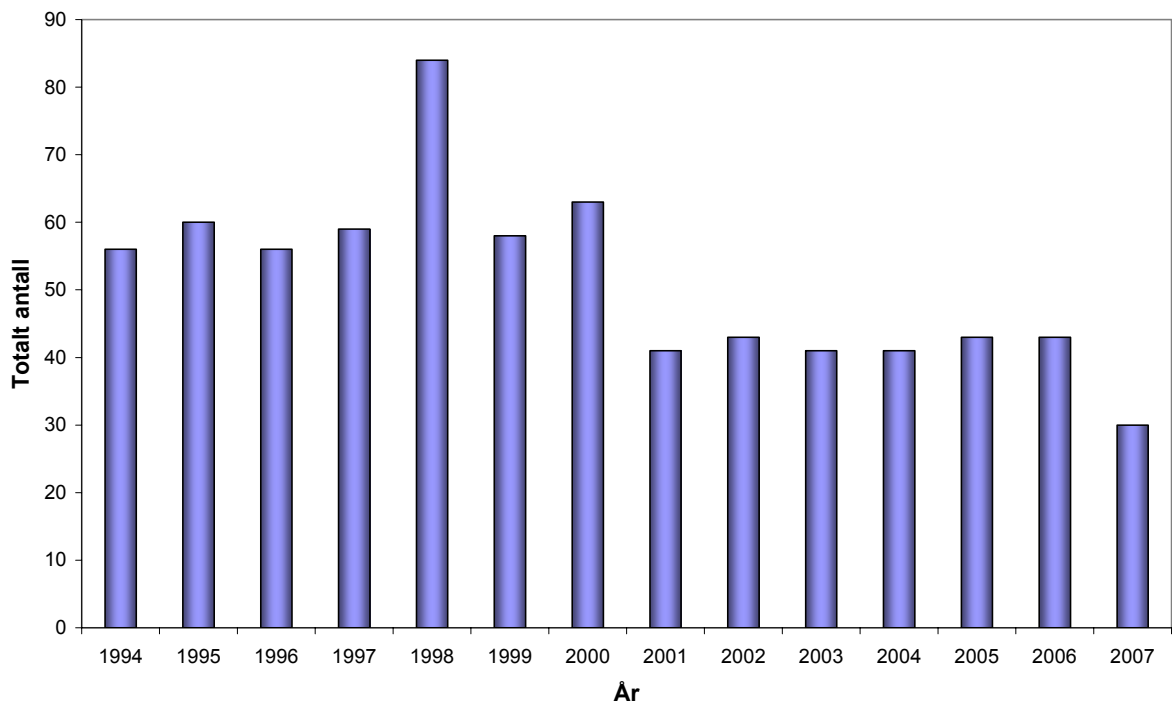
Det er imidlertid noe uklart om nedgangen på 30 % i overvåkingstallene representerer en like stor reell bestandsnedgang, siden enkelte faktorer vanskeliggjorde overvåkingen ved Valdakmyra i år. Blant annet var det sammenfall mellom trekktoppen for dverggjessene og en kraftig springflo som medførte at et uvanlig stort antall havørn (maks på 23 individer) regelmessig oppholdt seg inne på Valdakmyra i noen dager fordi de vanlige hvileplassene på steiner i fjorden utenfor Valdak var oversvømt. Da ble forstyrrelsesmomentet for stort, og dverggjessene forlot Valdakmyra til fordel for andre, mer marginale områder. Det kan ha medført at NOFs overvåkingsteam ikke fikk et fullstendig bilde av årets trekkforløp.



Rasteområdet for dverggås og sædgås ved Valdakmyra sett fra sør. Foto: Ingar Jostein Øien, 2007



Figur 1. Daglige maksimumstall for dverg-gås observert i perioden mai-juni 2006-2007.



Figur 2. Totalantall av vår-rastende dverg-gjess observert på Valdak i perioden 1993 - 2007 ut fra analyser av tegninger og videoopptak av bukflekker.

**Tabell 1.** Antall dverggjess på Valdakmyra under vår-rastingen i årene 1993-2007. Tabellen viser maksimumsantall rastende gjess på den beste dagen, fordelingen av voksne par, subadulte par, single subadulte, single voksne og ungfugler så vel som totalantallet rastende ugler på våren.

År	Maks på en dag	# ad. par	# subad. par	# ungfugl	# single subadulte	# single ad.	% imm./ subad	Total # ind.
1993	32	32		4			5,9 %	68
1994	24	26		4			7,1 %	56
1995	48	> 25		> 10			> 16,7 %	> 60
1996	31	23		10			17,9 %	56
1997	32	26		7			11,9 %	59
1998	37	33	5	5	3		21,4 %	84
1999	35	22	3	7		1	25,9 %	58
2000	44	25	2	6	3		23,8 %	63
2001	22	18	1	0		3	7,3 %	41
2002	29	13		14	1	2	34,9%	43
2003	25	14	5	9			34,1%	41
2004	18	9	2	13	5	1	53,7%	41
2005	29	18	1	3	1	2	13,6 %	43
2006	20	16		10		1	23,3%	43
2007	16	12		2	2	2	13,3%	30

## 1.2 Høstrasting

Overvåkingsprosjektet har også en høstkomponent – der vi måler hekkesuksess – og det er svært gledelig å kunne konstatere at årets hekkesesong har vært vellykket. Hele 66 dverggjess rastet på Valdakmyra på Stabburneset i høst, og ikke siden 1995 har flere fugler besøkt Porsangerfjorden på høsten. Året 2007 var det 13. året med overvåking av trekkforløpet på Valdakmyra under høstrastingen. I løpet av høstrastingen tilbrakte dverggjessene det meste av tiden på øyene i indre deler av Porsangerfjorden og på Oldereidneset innerst i fjorden. Flokken besto av 33 voksne fugler og 33 unger (se **tabell 2** og **3**).

De norske dverggjessene har nå lagt ut på høsttrekket til Hellas, og en farefull ferd står dermed for døren. Fra overvåkingsområdet i Porsangerfjorden trakk hele hekkebestanden i begynnelsen av september til Kaninhalvøya i Russland. Den 16. september ankom de første 31 gjessene til nasjonalparken Hortobágy i Ungarn. Per 1. november står 53 av de norske dverggjessene i Hortobágy. Rundt juletid vil de normalt ankomme vinterområdene i Evrosdeltaet mellom Hellas og Tyrkia.

## 1.3 Fangstforsøk

Til tross for at kanonnett var utmontert, lyktes det ikke å fange verken dverggås eller sædgås i 2007. Et trekkforløp som sammenfalt med kraftig springflo og store mengder havørn på Valdakmyra under rasteperioden vanskeliggjorde fangst.

## 1.4 Hekkesuksess

Totalt 33 voksne og 33 (50 %) juvenile dverggjess ble registrert i løpet av høstrastingen. Disse fuglene besto av 9 par med unger, 2 par uten unger og 11 fugler med usikker parstruktur. De 9 kullene hadde en gjennomsnittlig kullstørrelse på 3.7 (**tabell 2** og **3**).

Hekkesuksessen for dverggjessene overvåkes under høstrasteperioden i Porsangerfjorden, som er den første stoppeplassen for dverggjessene før høsttrekket setter inn. Gjennomsnittlig kullstørrelse for

dverggjess observert på Valdakmyra for årene 1994-2005 er 3.0 (SE=0.19, n=12), men den fluktuierer betydelig mellom årene.

Estimater på kullstørrelse kan beregnes på ulike måter. Det beste estimatet er kanskje basert på antall juvenile fugler på høsten sammenliknet med antallet par observert samme vår (potensielle hekkere) (Snitt kull<sup>3</sup>), som gir et estimat på 2.8 (unger per potensielt hekkepar) i 2007. Hvis vi baserer estimatet på antall juvenile fugler om høsten i relasjon til totalt antall fugler sett om våren, får vi en forventet ungfuglandel (juvenile) på 52.4 % i høst/vinterbestanden. Gjennomsnittlig forventet juvenilandel for årene 1994-2005 var 32.9 % (SE=3.8, n=12). Produksjonen var god i 2007, men forventet ungfuglandel for høst/vinterbestanden blir kunstig høy for 2007 med denne utregningsmetoden, siden omstendighetene med havørner som presset fuglene bort fra overvåkingsområdet i den beste trekkperioden om våren sannsynligvis medførte at overvåkingsteamet ikke fikk et riktig bilde av antall fugler som rastet i Porsanger på våren.

**Tabell 2.** Alderssammensetning og kullstørrelser for dverggjess i årene 1994 – 2007 observert på Valdak (se også **tabell 3** for kullfordeling og antall par med ungekull).

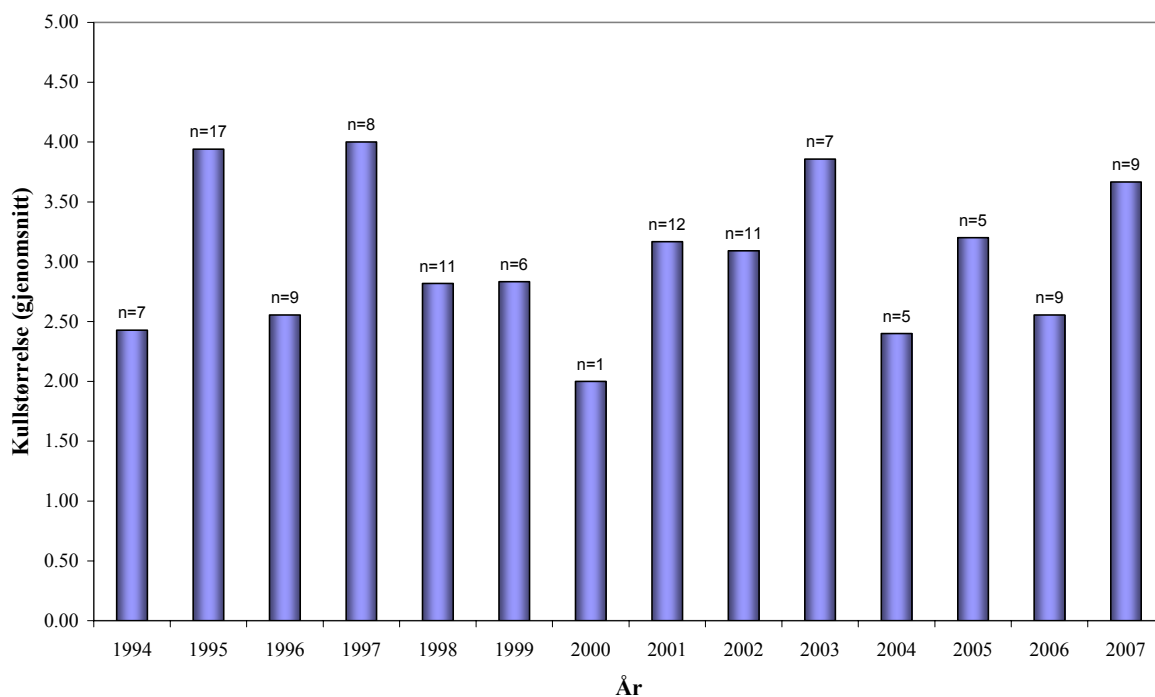
År	n ad	n juvenile	n total	% juvenile	n flokker	Snitt kull <sup>1</sup>	Snitt kull <sup>2</sup>	Mean kull <sup>3</sup>
1994	31	33	64	51.6*	3	2,4	2,2	1,3
1995	61	67	128	52.3	3	3,9	2,2	2,7
1996	16	23	39	59.0	1	2,6	2,9	1,0
1997	25	32	57	56.1	1	4,0	2,6	1,2
1998	29	31	60	51.6	3-1	2,8	2,4	0,9
1999	26	17	43	39.5	6	2,8	1,3	0,8
2000	8	2	10	20.0	1	2,0	0,7	0,04
2001	24	38	62	61.3	3	3,2	3,2	2,0
2002	28	34	62	54.8	2	3,1	2,4	2,6
2003	20	27	47	57.4	1	3,9	2,7	1,9
2004	15	12	27	44.4	1	2,4	1,7	1,3
2005	16	16	32	50.0	1	3,2	2,0	0,8
2006	20	23	43	53.5	1	2,6	2,1	1,4
2007	33	33	66	50.0	1	3,7	2,0	2,8

<sup>1</sup>) Tellinger av antall par med kull om høsten. <sup>2</sup>) Antall juvenile delt på antall voksne par om høsten.

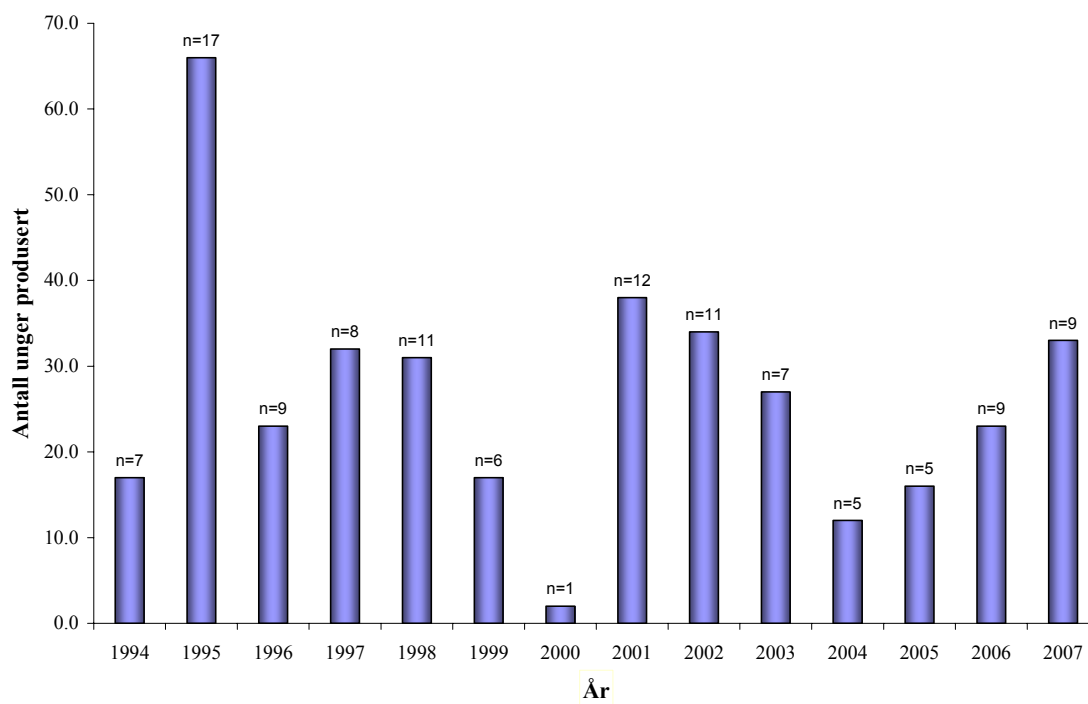
<sup>3</sup>) Antall juvenile om høsten delt på antall par observert same vår \* Forutsatt at observatørene så tre ulike flokker.







**Figur 3.** Årlig registrert produksjon av dverggåsunger observert under høstrastingen på Valdakmyra i perioden 1994 – 2007.



**Figur 4.** Totalt antall dverggåsunger observert under høstrastingen på Valdakmyra i perioden 1994 – 2007 (n=x, angir antall kull observert).

**Tabell 3.** Fordeling av kull i rasteområdet på Valdakmyra i perioden 1994-2007, og Skjåholmen i perioden 1995-1999 (se også Tabell 2).

Område	Kullfordeling						Snitt kullstørrelse	SD	# kull	År
	1	2	3	4	5	6				
Valdak	1	2	4				2,43 *	0,79	7	1994
Skjåholmen		2					2,0	0	2	1995
Valdak		4	3	2	6	2	3,94	1,43	17	1995
Skjåholmen					1		5,0	-	1	1996
Valdak	1	3	4	1			2,56	0,88	9	1996
Skjåholmen		2	1				2,33	0,58	3	1997
Valdak		2	1		5		4,00	1,41	8	1997
Skjåholmen		3					2,0	0	3	1998
Valdak	2	4	2	1	1	1	2,82	1,60	11	1998
Skjåholmen		1					2,0	-	1	1999
Valdak	1	1	2	2			2,83	1,12	6	1999
Valdak		1					2,0	-	1	2000
Valdak	3		3	5		1	3,2	1,5	12	2001
Valdak		5	1	4	1		3,1	1,1	11	2002
Valdak		1	2	1	3		3,9	1,2	7	2003
Valdak	2	1		2			2,4		5	2004
Valdak	1		2	1	1		3,2		5	2005
Valdak	4	1	2	1	1		2,6		9	2006
Valdak	1	1	2	1	4		3,7		9	2007

\* En flokk på 32 ind. (16 gåseunger) er utelatt fordi kullfordelingen er ukjent.



Rastende dverggåsflokk på Valdakmyra i august 2007. Foto: Ingar Jostein Øien

## 1.5 Fargeringavlesninger

Fem av våre fargeringmerkede dverggjess ble observert på Valdak i løpet av vår-rasteperioden i 2007. Disse fuglene var ringmerket i årene 2000-2006 (se **tabell 4**). I løpet av høstovervåkingen ble seks fargemerkede fugler observert. Alle de fem fargemerkede fuglene som ble observert på våren ble også sett på høsten.

**Tabell 4.** *Observerte fargemerkede dverggjess på Valdak i Porsangerfjorden i 2007. V=vår, H=høst.*

Fargekode	Kjønn	Sesong	Merkedato
*Rød-Hvit (venstre)	F	V+H	27.05.2002
**Oransje-Rød (Venstre)	M	V+H	28.05.2004
Svart-Rød (venstre)	M	H	28.05.2004
***Gul (høyre)	F	V+H	25.05.2000
Rød-Hvit (Høyre)	F	V+H	23.05.2006
Rød-Oransje (Høyre)	M	V+H	23.05.2006

\* Satellittmerket fugl kjent under navnet Nieida

\*\* Satellittmerket fugl kjent under navnet Finn

\*\*\* Dette er Gul-Rød (høyre) som har mistet den røde ringen (bekreftet ved identifikasjon av bukflekkemønster)

## 1.6 Bevaringstiltak for dverggås

Gjennom satellittelemetri-studier ble det i fjor klart at forholdene i hekkeområdene i Norge vil ha stor innvirkning på dverggjessenes overlevelse under høsttrekket. Mislykket reproduksjon medfører at gjessene velger en farligere trekkroute gjennom Russland og Kasakhstan for å komme fram til vinterområdene i Hellas istedenfor å trekke gjennom Europa.

I perioden 15. juni – 2. juli var et finsk team fra LIFE-EU prosjektet som NOF deltar i, inne i kjernehekkeområdet for dverggjess i Finnmark for å overvåke hekkeforløpet og kartlegge negative faktorer som kan påvirke dverggjessenes hekkesuksess. De fant 11-13 dverggåspar inne i dette hekkeområdet. I den kritiske situasjonen som dverggåsbestanden befinner seg i, er det viktig at det settes inn nødvendige bevaringstiltak for å sikre at de gjenværende hekkeparene får være i fred. Direktoratet for naturforvaltning og Statens naturoppsyn vil i årene framover gi høy prioritet til sikring av det viktige hekkeområdet i samråd med NOFs dverggåsprosjekt.

Gjennom bruk av satellittsendere har vi fått ny kunnskap om trekket som har medført at vi kan si at et høyt antall fugler som benytter Porsangerfjorden som rasteområde etter hekkesesongen er svært viktig for dverggåsbestandens framtid. Det er viktig at det rekrutteres nye fugler til bestanden, men vellykket hekking betyr i tillegg at de produserende fuglene holder seg lengre i Norge og ikke foretar det samme sløfetrekket via Taimyr i det østlige Russland, langs Ob-elva til Nord-Kasakhstan, videre gjennom sørlige Russland og endelig til Hellas. Vi vet at denne ruten er svært farefull og at mange fugler blir skutt langs denne trekkveien.

Den vestlige høsttrekkruta er heller ikke helt trygg, men gjennom tiltak som igangsettes i regi av et bevaringsprosjekt under EU som NOF deltar i sammen med Direktoratet for naturforvaltning, blir denne ruten etter hvert tryggere. I Finnmark har forvaltningsmyndighetene også fra i år iverksatt nye bevaringstiltak, blant annet nye reguleringer for gåsejakt. Statens naturoppsyn (SNO) har styrket oppsynsvirksomheten både i hekke- og rasteområdene og også gjennomført uttak av rødrev i kjernehekkeområdet for dverggjessene.





Informasjonstiltak er også en viktig del av dverggåsprosjektets arbeid. Her intervjues Morten Ekker fra Direktoratet or naturforvaltning på Valdakmyra av Knut Sverre Horn i NRK-Finnmark. Foto: Tomas Aarvak, 2007

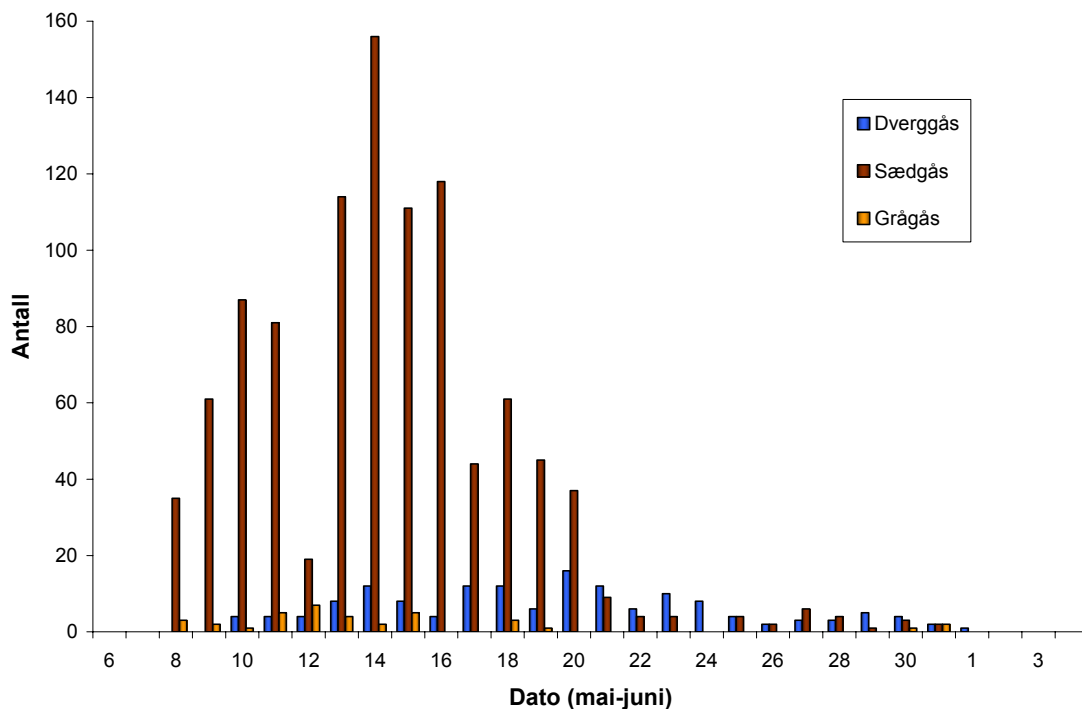


Informasjonsplakat om LIFE-EU prosjektet for bevaring av dverggås, som overvåkingen på Valdakmyra inngår som en del av. Slike plakater ble satt opp på fire steder ved Porsangerfjorden i 2007. Foto: Tomas Aarvak, 2007

## 2. RESULTATER FRA SÆDGÅSOVERVÅKINGEN

### 2.1 Trekkforløp

Den 8. mai, da overvåkingen startet, ble det observert 35 sædgjess (**figur 5**). Antallet økte jevnt fram til 14. mai, da hele 156 individer ble observert. Deretter avtok antall sædgjess raskt. Fra 21. mai ble kun et fåtalls fugler observert. I tillegg til sæd- og dverggjessene ble det observert et mindre antall grågjess jevnlig gjennom hele perioden (maksimum 7 ind.). Data på områdebruk og underartsproblematikk hos sædgjessene ble også innsamlet. Det største antallet sædgås (maks telling på en dag) registrert på våren 2007 var på 156 individer. Tilsvarende tall for årene 2002–2006 var hhv. 46, 127 og 102, 154 og 103 (**figur 6**). Tidsmessig sammenfalt trekktoppen av rastende sædgjess den 14. mai, godt med tidligere sesonger. I sesongene 2002-2005 var trekktoppen på hhv. 8. mai, 14. mai, 13. mai, 14. mai og 15. mai.



**Figur 5.** Daglige maksimumstall for rastende gjess på Valdakmyra våren 2006.

### 2.2 Rastetid for halsringmerkede sædgjess

To av de tre sædgjessene som ble fanget og halsringmerket på Valdakmyra i 2003 returnerte også våren 2007, og to av fire som ble fanget i 2005 returnerte. Hunnen A04 rastet fra 09. til 20. mai, hunnen A05 fra 13. til 22. mai, hannen A07 fra 14.-20. mai og hannen A11 fra 9. til 15. mai (**tabell 5**).

**Tabell 5.** Rastetid for halsringmerkede sædgjess på Valdakmyra.

Individ	År			
	2004	2005	2006	2007
A04	7	21	5	12
A05	5	11	6	10
A07			10	7
A10			9	
A11				7
<i>Snitt</i>	6	16	7.5	9



Materialet på rastetid hos sædgåsa er marginalt, men kan likevel gi en ide om hvordan trekkforløpet av rastende gjess på Valdakmyra foregår. Dverggåsa hadde til sammenlikning en gjennomsnittlig rastetid på 7.2 dager under vår-rastingen på Valdakmyra i årene 1993-2000.

## 2.3 Observasjoner av halsringmerkede sædgjess

I løpet av 2006 og 2007 fikk prosjektet inn flere interessante avlesninger av halsringene til sædgjessene som er ringmerket på Valdakmyra i Porsanger kommune. Funnene fra Sverige og ikke minst fra Mecklenburg-Vorpommern i Tyskland i januar, begynner nå å gi et bilde av trekkruiter og overvintringsområder for de sædgjessene som hekker i Vest-Finnmark og som myter i Øst-Finnmark (**tabell 6**). Basert på halsringavlesninger vet vi nå at flere av de sædgjessene som raster på Valdakmyra om våren bruker Varangerhalvøya som myteplass på sommeren.

På høsttrekket videre sørover har vi kun én avlesning og det var fra Tåkern i Sør-Sverige i oktober 2003. Vinterstid har vi to funn, ett i Skåne i Sør-Sverige og ett i Rügen-området i Nord-Tyskland. De resterende funnene er fra vårtrekket og de er alle fra Sverige (se **tabell 6**).

**Tabell 6.** Observasjoner av sædgjess halsringmerket på Valdak, Porsanger kommune, 2003–2007. Fet skrift angir fangstinformasjon.

Kode	Dato fra	Dato til	Sted	Land	Nord	Øst
<b>A04</b>	<b>18.05.2003</b>		<b>Valdak, Porsanger kommune</b>	<b>Norge</b>	<b>70.10</b>	<b>24.40</b>
A04	11.05.2004	17.05.2004	Valdak, Porsanger kommune	Norge	70.10	24.40
A04	25.11.2004		Norr Everöds flygplats, Skåne	Sverige	55.57	14.06
A04	13.05.2005	02.06.2005	Valdak, Porsanger kommune	Norge	70.10	24.40
A04	14.01.2006		Mellom Wiek og Altenkirchen, Rügen, Mecklenburg-Vorpommern	Tyskland	54.31	13.18
A04	13.05.2006	17.05.2006	Valdak, Porsanger kommune	Norge	70.10	24.40
A04	09.05.2007	20.05.2007	Valdak, Porsanger kommune	Norge	70.10	24.40
<b>A05</b>	<b>18.05.2003</b>		<b>Valdak, Porsanger kommune</b>	<b>Norge</b>	<b>70.10</b>	<b>24.40</b>
A05	12.10.2003	06.11.2003	Tåkern	Sverige	58.20	14.48
A05	01.05.2004	05.05.2004	Alvik, Luleå Kommune	Sverige	65.30	21.46
A05	11.05.2004	15.05.2004	Valdak, Porsanger kommune	Norge	70.10	24.40
A05	31.07.2004		Suovvejaroaivvejavri, Nesseby kommune	Norge	70.18	29.13
A05	19.04.2006		Kvismaren	Sverige	59.10	15.22
A05	13.05.2005	23.05.2005	Valdak, Porsanger kommune	Norge	70.10	24.40
A05	05.05.2006		Klubben, Alvik, Luleå kommune	Sverige	65.30	21.46
A05	25.04.2007		Alviksgården, Norrbotn	Sverige	65.33	21.46
A05	14.05.2006	19.05.2006	Valdak, Porsanger kommune	Norge	70.10	24.40
A05	13.05.2007	22.05.2007	Valdak, Porsanger kommune	Norge	70.10	24.40
<b>A07</b>	<b>14.05.2005</b>	<b>30.05.2005</b>	<b>Valdak, Porsanger kommune</b>	<b>Norge</b>	<b>70.10</b>	<b>24.40</b>
A07	30.07.2005		Vatn 208, Bergebydalen, Nesseby kommune	Norge	70.16	29.13
A07	07.05.2006	16.05.2006	Valdak, Porsanger kommune	Norge	70.10	24.40
A07	14.05.2007	20.05.2007	Valdak, Porsanger kommune	Norge	70.10	24.40
A07	17.03.2007		Öby, Kvismaren, Närke	Sverige		
A07	01.05.2007	08.05.2007	Norra Sunderbyn, Norrbotn	Sverige	65.41	21.50
<b>A8</b>	<b>14.05.2005</b>		<b>Valdak, Porsanger kommune</b>	<b>Norge</b>	<b>70.10</b>	<b>24.40</b>
A08	03.05.2006		Klubben, Ersnäs, Luleå kommune	Sverige	65.30	21.46
<b>A10</b>	<b>14.05.2005</b>	<b>30.05.2005</b>	<b>Valdak, Porsanger kommune</b>	<b>Norge</b>	<b>70.10</b>	<b>24.40</b>
A10	06.03.2006		Flyingeby, Lund	Sverige	55.45	13.20
A10	09.05.2006	17.05.2006	Valdak, Porsanger kommune	Norge	70.10	24.40
A10	25.07.2006		Vatn 208, Bergebydalen, Nesseby kommune	Norge	70.16	29.13
<b>A11</b>	<b>14.05.2005</b>		<b>Valdak, Porsanger kommune</b>	<b>Norge</b>	<b>70.10</b>	<b>24.40</b>
A11	05.05.2006		Klubben, Alvik, Luleå kommune	Sverige	65.30	21.46
A11	09.05.2007	15.05.2007	Valdak, Porsanger kommune	Norge	70.10	24.40

## 2.4 Registreringer av mytende sædgjess

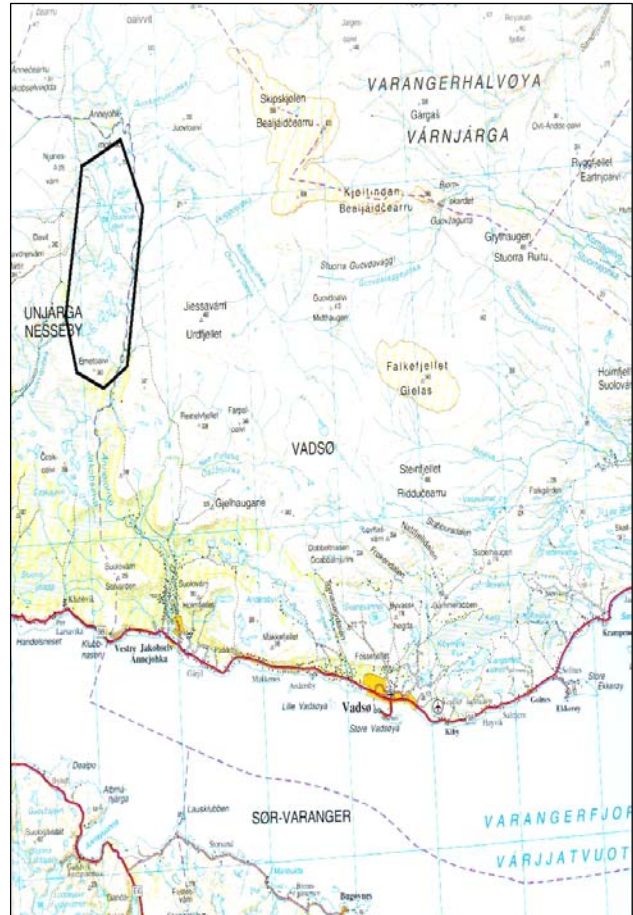
Etter at det sommeren 2002 ble det funnet en betydelig forekomst av mytende sædgjess i Bergebydalen på Varangerhalvøya i Finnmark, har sædgåsprosjektet årlig overvåket myteflokkene i dette området (se bla. **tabell 4**, **figur 6**).

I 2007 ble det utført feltregistreringer i dette området i perioden 18.07–19.07. Hele området ble gjennomført, men det ble ikke observert sædgjess i området under denne perioden. Store mengder ferske mytefjær ble imidlertid funnet i vatn 208 og 209.

Området ble besøkt på nytt 8. august, og da ble det påtruffet flokker av sædgjess i tre vatn sør for Bergebyvatnet. Flokkene var på 43 ind. (vatn 208 moh), 358 ind. (vatn 209 moh) og 177 ind. (vatn 214 moh) (se **tabell 7**). Fuglene som ble sett i vatn 208, flyttet seg til vatn 209 moh på grunn av forstyrrelse fra observatøren. De lyttet seg videre til vatn 214, og videre derfra mot Bergebyvatnet. Samtlige gjess var flygedyktige.

I tillegg til sædgås var to tundragjess i flokken. Fuglene var svært sky. Oppflukt på ca. 300m-500m, hvilket gjorde det vanskelig å undersøke individenes alder og lese av fargeringer.

Heller ikke i 2007 ble det sett noen familiegrupper, og ikke siden 2002 har det blitt observert familiegrupper i dette området. Alle gjessene var fullvoksne (2K+, dvs. i sitt andre kalenderår eller eldre). I tillegg til sædgjessene ble det observert to tundragjess. I den ene flokken ble det også observert ei halsringmerket sædgås (hvit skrift på svart bakgrunn), men sikt og avstand gjorde det umulig å lese den av. Observasjonsforholdene var middels gode med luftflimmer over vatnet. Totalt ble det funnet 518 mytende sædgjess i Bergebydalen i 2007.



**Figur 6.** Myteområdet for sædgjess i Bergebydalen, Nesseby kommune. Den mørke linjen markerer det undersøkte området.

**Tabell 7.** Oversikt over antall mytende sædgjess observert i årene 2002–2007 i Bergebydalen på Varangerhalvøya, Finnmark.

År (dato)	Bergeby								Total
	vatnet	Vatn 208	Vatn 214	Vatn 217	Vatn 231	Vatn 210	Vatn 209	Vatn 208	
2002 (22–23.07)	Ca 100	Ca 50	0	150–200	0	120	0	254	724
2002 (28.07)	0	0	0	42	0	341	0	0	386
2004 (30.07)	0	0	0	67	138+3	0	0	143	351
2005 (30.07)	0	0	670	23+3		98	10	99	903
2006 (25.07)	0	0	431	0	13	475	0	0	919
2007 (20.07)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2007 (08.08)	0	0	117	0	0	0	358	43	518



*Flokk med flygedyktige sædgjess ved vatn 208 i Bergebydalen, Nesseby kommune. Foto: Terje Kolaas, 2007*



*Flokk med flygedyktige sædgjess etter myting i Bergebydalen, Nesseby kommune. Foto: Terje Kolaas, 2007*

### 3. TAKK

Mange personer har vært involvert i prosjektet også i 2007. En spesiell takk til Torkjell Morset i SNO Lakselv for utmerket logistiske og personlig assistanse på mange områder under feltarbeidet. Vi vil også takke Gry Ingebretsen og Tove Persen ved Stabbursnes Naturhus og Museum for hjelp, gjestfrihet og godt samarbeid, og Morten Ekker ved Direktoratet for naturforvaltning. God hjelp og godt samarbeid fra Stig Sandring fra Fylkesmannen i Finnmark, Miljøvernavdelingen er også verdsatt. Økonomisk støtte til arbeidet ble gitt av Fylkesmannen i Finnmark, Miljøvernavdelingen og Direktoratet for naturforvaltning. Overvåkingsarbeidet og fangstforsøkene i Finnmark er del av et større LIFE-EU prosjekt, som også delfinansierer arbeidet. Vi vil derfor takke for godt samarbeid med alle som legger ned stor innsats i bevaringsarbeidet for dverggåsa. Terje Kolaas gjennomførte registreringer av sædgås på myteplass i august.

